

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-38М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи з
навчальної дисципліни
«БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Управління
інформаційними комунікаціями»
спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна
справа» денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 3
від 27.09.2023 р.

Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Бібліотекознавство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Управління інформаційними комунікаціями» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» денної форми навчання [Електронне видання] / Корбутяк В. І. – Рівне : НУВГП, 2022. – 14 с.

Укладач:

Корбутяк В. І., к.т.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ.упр. проф., в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування.

Керівник (гарант) ОП: Цецик Я. П., к.і.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

© В. І. Корбутяк, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

	Стор.
1. Мета і завдання	4
2. Компетентності та результати навчання.....	4
3. Структура навчальної дисципліни.....	5
4. Завдання для самостійної роботи.....	7
5. Критерії та структура оцінки.....	9
6. Шкала оцінювання.....	10
7. Інформаційні ресурси.....	10

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ

Мета викладання дисципліни: формування у студентів системи теоретичних та практичних знань про бібліотекознавство, розуміння щодо місця і ролі бібліотек в інформаційному суспільстві, використання можливостей бібліотек в організації роботи з документами та інформаційній діяльності в умовах виробництва, бізнесу, державного управління та науковій діяльності.

Завдання: ознайомити студентів з сутністю бібліотекознавства як наукової дисципліни, їх зв'язок їх з іншими науками, сформуванати загальні поняття про бібліотеку, її основні функції та принципи роботи в умовах інформатизації суспільства.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Структура та зміст навчальної дисципліни націлені на здобуття студентами таких компетентностей згідно освітньої програми:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6.Здатність працювати в команді.

ЗК 9.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ФК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК5. Здатність поєднувати складання паперових

документів із системою електронного документообігу.

ФК13. Здатність використовувати джерела управлінської, статистичної інформації для підготовки службових документів.

Результатами навчання при опанування даної навчальної дисципліни згідно освітньої програми:

ПРН6. Знати та застосовувати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН10. Знати основні засади користування системою електронного документообігу.

ПРН17. Уміння використовувати іноземний досвід міжнародної міжрегіональної співпраці та реалізовувати євроінтеграційні завдання в публічному управлінні та адмініструванні.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА

Тема 1. Сутність, функції сучасного бібліотекознавства.

Тема 2. Структура бібліотекознавства: теорія, історія, організація, управління, методика.

Тема 3. Історія розвитку українського бібліотекознавства та книговидавничої справи. Основні напрями та проблематики зарубіжних бібліотекознавчих досліджень.

Тема 4. Методологія і методика бібліотекознавчих досліджень.

Змістовий модуль 2.

БІБЛІОТЕКА ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ

Тема 5. Функції бібліотеки. Бібліотека як система.

Тема 6. Система бібліотечних послуг

Тема 7. Класифікація та типологізація бібліотек.

Тема 8. Бібліотечна професіологія.

Тема 9. Основні принципи організації і функціонування бібліотечної справи.

Тема 10. Закономірності формування бібліотечних систем.

Тема 11. Бібліотечні об'єднання.

Тема 12. Сучасна практика бібліотечної діяльності.

Змістовий модуль 3.

СУЧАСНЕ ФУНКЦІОНАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ У ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ

Тема 13. Чотири простори сучасної бібліотеки.

Тема 14. Краєзнавча діяльність бібліотек

Тема 15. Медіаграмотність для бібліотекаря.

Тема 16. Культура академічної доброчесності у бібліотеці. Компетентності бібліотекаря у доброчесності.

Тема 17. Організація електронних бібліотек.

Тема 18. Авторське право в бібліотечній справі

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Характеристика соціально-історичних умов виникнення і формування сфери бібліотечної діяльності.

2. Бібліотекознавство як наука про бібліотечну сферу діяльності.

3. Теоретичне та практичне значення питання про статус бібліотекознавства в системі наук.
4. Основні рівні методологічного знання бібліотекознавства Об'єктивні причини виникнення бібліотеки.
5. Типологія як теоретична проблема
6. Поняття про управління в бібліотечно-інформаційній сфері, його сутність та значення
7. Роль та значення міжнародного співробітництва бібліотек.
8. Понятійний апарат як показник рівня розвитку професійної діяльності та відповідної наукової дисципліни
9. Визначення термінів: документ, споживач, система документальних комунікацій
10. Перетворення наукових бібліотек на соціальні організації
11. Створення хабів у бібліотеках.
12. Побудова технологічної моделі «Шлях користувача у бібліотеці».
13. Побудова технологічної моделі «Шлях книги у бібліотеці».
14. Особливості організації бібліотечної діяльності в умовах загроз та протистоянь.

4. ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Студенту необхідно провести дослідження діяльності самостійно вибраної теми:

- 1) історичний розвиток терміну «бібліотекознавство»;
- 2) об'єкт і предмет бібліотекознавства;
- 3) сутність концепції бібліотечної справи;
- 4) читач як елемент об'єкта бібліотекознавства;

- 5) бібліотекар як елементи об'єкта бібліотекознавства;
- 6) соціальні і наукові функції бібліотекознавства;
- 7) структура бібліотекознавства як науки;
- 8) структура бібліотекознавства як навчальної дисципліни;
- 9) бібліотекознавство як інформаційна та соціальна наука;
- 10) міждисциплінарність бібліотекознавства;
- 11) виникнення і становлення бібліотекознавства;
- 12) нові завдання бібліотекознавства в умовах інформаційного суспільства;
- 13) діяльність основних центрів бібліотекознавчих досліджень;
- 14) соціальні функції бібліотеки;
- 15) технологічні функції бібліотеки;
- 16) групи функцій бібліотек;
- 17) структурна характеристика бібліотеки;
- 18) бібліотечний фонд як підсистема бібліотеки;
- 19) бібліотечно-інформаційні продукти і послуги;
- 20) класифікація бібліотек за різними критеріями;
- 21) публічні бібліотеки;
- 22) спеціалізовані бібліотеки;
- 23) особисті бібліотеки;
- 24) кодекси професійної етики бібліотекаря;
- 25) бібліотечна освіта;
- 26) бібліотечні системи та мережі;
- 27) бібліотечна система України;
- 28) процес формування бібліотечних систем;
- 29) особливості взаємодії бібліотек;
- 30) характер бібліотечних зв'язків;
- 31) централізовані бібліотечні системи;
- 32) відомчо-галузева бібліотечна система;
- 33) бібліотечна політика як основа управління бібліотечною справою;
- 34) організаційна структура управління бібліотечною справою;

- 35) національні та державні бібліотеки;
- 36) українська бібліотечна асоціація і її роль в управління бібліотечною справою України;
- 37) міжнародні бібліотечні організації як провідні центри міжнародного бібліотечного співробітництва;
- 38) основні програми ІФЛА;
- 39) форми міжнародного співробітництва бібліотек України.

5. КРИТЕРІЇ ТА СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати завдання пов'язане із пошуком інформації стосовно вибраної теми дослідження, оформити у презентаційний вигляд та представити-захистити перед колективом студентів групи; вчасно здати модульні контролю знань.

Оцінювання студентських індивідуальних завдань здійснюється шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне створення презентаційного завдання, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 10 балів за вчасне (згідно визначеного графіка) виконання завдання;
- 10 балів за якісне оформлення завдання;
- 20 балів за представлення завдання;
- 20 балів за захист та відповіді на запитання.

6. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться за шкалою, що наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Шкала оцінювання за ECTS

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Рівень знань
90-100 балів	відмінно	Високий (творчий)
82-89 балів	добре	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81 балів		
64-73 балів	задовільно	Середній (репродуктивний)
60-63 балів		
35-59 балів	незадовільно	Низький (рецептивно-продуктивний)
1-34 балів		

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Методичне забезпечення

Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Бібліотекознавство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Управління інформаційними комунікаціями» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» денної форми навчання / В.І. Корбутяк. Рівне : НУВГП, 2023. 14 с.

Основна та додаткова література

1. Бібліотека в цифровому медіасвіті : присвячується 20-літтю Української бібліотечної асоціації: матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 25 верес. 2015 р. / М-во освіти і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; Укр. бібл. асоц.; уклад.: М. В. Макарова, Л. С. Прокопенко, В. Є. Сошинська; орг. ком.: О. Є. Бондарева та ін. [Електронне видання]. Київ, 2015. 74 с.

2. Бібліотекознавство: курс лекцій / укл. К.М. Мовчан. Мукачево : РВЦ МДУ, 2019. 132 с.

3. Бібліотечна професіологія : практикум / О. О. Каракоз. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 68 с.

4. Бібліотечне читачезнавство в Україні: історія, теорія, практика : монографія / Т. В. Новальська. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 352 с.

5. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять [Електронний ресурс] : ДСТУ 7448:2013. [Чинний від 2014-07-01]. Київ : Мінекономрозвитку України, 2013. 41 с. URL: <http://www.library.kherson.ua/2016/dstu7448-2013.pdf> (дата звернення: 24.11.2017).

6. Женченко, М. І. Загальна та спеціальна бібліографія : навч. посіб. Київ : Жнець, 2011. 256 с.

7. Закон України про бібліотеки та бібліотечну справу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 07.12.2022).

8. Закон України Про культуру. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

9. Медіаграмотність для бібліотекарів : практичний посібник. Навчальне видання. / Ю. М. Зоря, Н. М. Степанова, В. І. Потапова / За редакцією О. В. Волошенюк, Р. І. Євтушенко. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2021.

10. Навчання медіаграмотності громадян : посібник

для тренерів. URL: https://www.aup.com.ua/uploads/Short_version_CMLP_manual_ua.pdf (дата звернення: 17.08.2020).

11. Наказ Міністерства культури і мистецтв України від 05.05.1999 № 275 Про затвердження Типових правил користування бібліотеками в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0449-99#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

12. Наказ Міністерства культури і туризму України від 03.04.2007 N 22 Про затвердження Інструкції з обліку документів, що знаходяться в бібліотечних фондах. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/280181_280246 (дата звернення: 20.08.2023).

13. Наказ Міністерства культури України від 15.10.2013 № 983 Про затвердження Державного стандарту надання безоплатних послуг клубними та бібліотечними закладами культури державної та комунальної форм власності. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1966-13#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

14. Наказ Міністерства Надзвичайних ситуацій України від 12.12.2012 № 1398 Про затвердження Правил охорони праці для працівників бібліотек. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0041-13#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

15. Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 12.12.2012 № 1398 Про затвердження Правил охорони праці для працівників бібліотек. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0041-13#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

16. Наказ МКІП від 01.03.2023 № 96 «Про утворення тимчасової робочої групи з питань створення Національної електронної бібліотеки України». URL: <https://mkip.gov.ua/ru/documents/363.html>
<https://mkip.gov.ua/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%2096.pdf> (дата звернення: 20.08.2023).

17. Палеха Ю. І. Стандартизація в документально-

інформаційній, бібліотечній, архівній та видавничій справі : навч. посіб. / Ю. Палеха, І. Смолівик, М. Геращенкою. Київ : Ліра-К, 2019. 219 с.

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 р. № 72 Про затвердження Державних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

19. Розпорядження КМУ від 23 березня 2016 р. № 219-р Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

20. Розпорядження КМУ від 23 січня 2019 р. № 27-р Про схвалення Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/27-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

21. Сєдих В. В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2013. 213 с.

22. Стрішенець Н. Сучасні вітчизняні бібліотечно-інформаційні стандарти: термінологічний аналіз. *Бібліотечний вісник*. 2018. № 3. С. 28–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2018_3_7 (дата звернення: 28.08.2018). - Назва з екрана.

23. Швецова-Водка Г. М. Загальне бібліографознавство : навч.-метод. посіб. для студентів спец. 029 «Інформ., бібл. та арх. справа», спеціалізації «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліогр.» / Вид. 2-ге, випр. та допов. Київ : Кондор, 2018. 202 с.

24. Швецова-Водка Г. М. Загальне бібліографознавство. Бібліографічні ресурси України : навч.-метод. посіб. для студентів спец. 029 «Інформ., бібл. та арх. справа». Київ : Кондор, 2017. 219 с.

Інтернетресурси

1. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 06.12.2022).
2. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua/ru/e/temple.html?0> (дата звернення: 06.12.2022).
3. Науково-технічна бібліотека Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут». URL: <https://library.khai.edu/> (дата звернення: 06.12.2022).
4. Електронна бібліотека України. URL: <http://www.elibukr.org/>. (дата звернення: 06.12.2022).
5. Світовий репозитарій наукових досліджень. URL: <https://www.re3data.org/> (дата звернення: 06.12.2022).
6. Глобальний каталог репозитаріїв. URL: <http://v2.sherpa.ac.uk/opensoar/> (дата звернення: 06.12.2022).
7. Портал академічних текстів відкритого доступу. URL: <https://journals4free.com/> (дата звернення: 06.12.2022).
8. Універсальна десяткова класифікація (УДК). У 2 кн. Кн. 1,2. Таблиці : пер. з англ. / Кн. палати України. URL: <http://teacode.com/online/udc> (дата звернення: 06.12.2022).
9. Блог Бібліографічного відділу ПОУНБ імені І. П. Котляревського
URL: http://bibliografinform.blogspot.com/p/blog-page_14.html (дата звернення: 06.12.2022).